

# TERÖRÜN GÖRÜNTÜLERİ, GÖRÜNTÜLERİN TERÖRÜ...

Editörler

Orhan Gökçe - Uğur Demiray

# **TERÖRÜN GÖRÜNTÜLERİ, GÖRÜNTÜLERİN TERÖRÜ...**

**11 Eylül, 15 ve 20 Kasım Terör Saldırıları Bağlamında  
Medya – Terör İlişkisi ya da İkilemi!**

**2. Basım**

**Editörler**

---

**Orhan GÖKÇE • Uğur DEMİRAY**

Orhan GÖKÇE • Uğur DEMİRAY (Ed.)

## **TERÖRÜN GÖRÜNTÜLERİ, GÖRÜNTÜLERİN TERÖRÜ...**

**11 Eylül, 15 ve 20 Kasım Terör Saldırıları Bağlamında  
Medya – Terör İlişkisi ya da İkilemi!**

**2. Basım**

**cizgi**  
KİTAPÇI

Çizgi Kitabevi Yayınları : 107  
Bilim – Toplum - Siyaset : 30

•  
**Yayın Yönetmeni**  
Sevhan Kurt

•  
**Dizgi**  
@lp & Öös

•  
**Kapak**  
Çizgi

•  
**Baskı**  
Dizgi Ofset

•  
1. Basım Temmuz 2004  
2. Basım Şubat 2006  
© Çizgi Kitabevi

•  
ISBN 975 – 8867 – 16 – 4

•  
**KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI**  
Cataloging in Publication Data (CIP)

GÖKÇE, Orhan – DEMİRAY, Uğur  
**TERÖRÜN GÖRÜNTÜLERİ,  
GÖRÜNTÜLERİN TERÖRÜ...**

**ANAHTAR KAVRAMLAR**  
- key concepts -

1. Medya, 2. Terör, 3. 11 Eylül, 4. 15 ve 20 Kasım  
Media, Terror, September 11, Terror attacks in Turkey (15 and 20 November)-

•  
**ÇİZGİ KİTABEVİ**  
Mimar Müzaffer Caddesi 62/D KONYA  
Tel: 0332 353 62 65 – 353 62 66  
Fax: 0332 353 10 22  
www.cizgikitabevi.com

## İÇİNDEKİLER

Sunuş  
**ix – x**

Medya Terör İlişkisi ya da İkilemi  
Giriş  
*Orhan GÖKÇE • Uğur DEMİRAY*  
**1 – 7**

## BİRİNCİ BÖLÜM MEDYA VE TERÖR

Haber ve Terör  
*Suat GEZGİN*  
**11 – 20**

Gerçek Yaşam, Medyadaki Gerçek ve Terör Haberciliği  
*Erkan YÜKSEL*  
**21 – 53**

Terör ve Medya  
*Mehmet FİDAN*  
**55 – 77**

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **KRİZ HABERCİLİĞİ VE “ÖTEKİ”**

Terörizm Çağında Düşman İmajları – Düşman İmajlarının Savaş  
Müdahale, Diğer Aksiyon ve Reaksiyonlar Açısından Önemi

*Orhan GÖKÇE*

**81 – 101**

Terörden Arındırılmış Bir Dünya mı  
Terörist(trös)leşen Güçler mi?

*Bekir GÜNAY*

**103 – 123**

15 Kasım 2003 Sinagoglar – 20 Kasım 2003 HSBC ve İngiliz  
Konsoloslugu Saldırılarının Terör Bağlamında İrdelenmesi

*Funda Erzurum KILIÇCIOĞLU • Uğur DEMİRAY*

**125 – 140**

Kriz Haberciliği ve Haberci Kişilik Olarak Anchor  
- Sinagog, HSBC Bankası ve İngiliz Konsoloslugu'na Yönelik  
Gerçekleştirilen Terör Eylemlerine İlişkin Bir Değerlendirme -

*İzlem Keskin VURAL*

**141 – 157**

Terörün Anlamı ve Görselleştirilmiş Terör  
Terörün Görsel Sunumu

*Nezih ORHON*

**159 – 182**

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM BASINDA TERÖR

11 Eylül Terör Eyleminin Türk Basınında Algılanış ve  
İşleniş Biçimi

*Orhan GÖKÇE • Süleyman KARAÇOR • Erhan ÖRSELLİ •  
Ali ŞAHİN • Metehan TEMİZEL*

**185 – 246**

İstanbul Terör Saldırılarının Türk Medyasına Yansıması

*Orhan GÖKÇE • Süleyman KARAÇOR • Erhan ÖRSELLİ •  
Ali ŞAHİN • Metehan TEMİZEL*

**247 – 300**

İstanbul Terör Saldırılarının İngiliz Basınına Yansıması

*A. Yalçın KAYA • Meral SERARSLAN*

**301 – 338**

Türkiye'deki Terör Olaylarının Almanya'da Yansıması

*M. Nail ALKAN*

**339 – 357**

İstanbul Terör Saldırılarının İsrail Medyasına Yansıması:  
Olayların Algılanması ve Konulaştırılması İle İlgili Bir Analiz

*A. Yalçın KAYA • Meral SERARSLAN*

**359 – 379**

**DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**  
**TERÖR EYLEMLERİ VE SİYASİ SONUÇLARI**

Uluslararası Terör, Türkiye ve Dünya Siyaseti:  
11 Eylül ve İstanbul'a İkiz Terör Saldırıları

*Almet DİNÇYÜREK*

**383 – 396**

Küresel Terör: Mit mi Gerçek mi?

*Biol AKGÜN*

**397 – 427**

Terör ve Küreselleşme Çağında Ulus – Devletin Yeri  
- Ulus-Devlet ve Egemenlik Çerçevesinde  
Hopkins – Mansbach Modeline Yeni Bir Bakış -

*Bülend Aydın ERTEKİN*

**429 – 456**

Yazarlar Hakkında

**457 – 463**



*BİRİNCİ BÖLÜM*  
*MEDYA VE TERÖR*

*Suat GEZGİN*

## **HABER VE TERÖR**

### **I. GİRİŞ**

Dünya önemli bir terör kuşağı içerisine girmiştir. Herşeyden önce terör bilinen yöntem ve tarzının dışında bir saldırı biçimine ulaşmıştır. Siyasal tarih içerisinde özellikle hedef kişiler üzerinde kendini gösteren terör saldırıları, 21. yüzyılın başında aksiyon filmlerinin, yaratıcılıklarını aşan boyutlarda kendini göstermeye başlamıştır. Terörün özellikle kitlesel kıyımlara yol açacak saldırılara yönelmesi de ayrı bir yaklaşım tarzı olarak algılanmalıdır. Herşeyden önce ideolojik temellendirmelerde, terör, salt kişiyi hedef alan girişimleriyle savunulmaya çalışılıyordu. Yaratılan söylemde “masum insanların kanı dökülmedi”, “cezayı hak edenler cezalandırıldı” argümanları ağırlık kazanmıştır. Ancak son yıllarda yapılan saldırıların önemli bir bölümü, kitlesel ölümlere yol açmıştır. Hiç kuşkusuz bu tür eylemlerin toplumsal sarsıntıları çok daha fazla yankı bulmuştur. 11 Eylül’ün

ardından Türkiye’de ve İspanya’da yaşanan saldırılar bu kitlesel kıyımlara önemli örnek oluşturacak saldırılardır. Bu saldırıların yarattığı etki, karşı hareketin da şiddet yanlısı tutumuna zemin hazırlamıştır. Yapılan saldırıların meşruluk düzeyinde arayışının en önemli dayanağı böylesi boyutlu sonuçlar doğuran saldırıların önü ancak, misillemeyle karşılık bulur olmuştur.

Her iki değerlendirmenin sonuç olarak, toplumsal yapıda etki bırakmak amacı gütmüştür. Denilebilir ki, görünen ya da görünmeyen nedeni ne olursa olsun, toplumsal konjüktür giderek ağırlığını duyumsatmaktadır. Terör de, “terör karşıtı” eylemlilikler de bu toplumsal konjüktürü dikkate alarak biçimlenmektedir.

## II. HABER VE HABER ÖLÇÜTLERİ

Haberin seçiminde temel ölçütlerden biri; güncelliktir. Yeniliğin bir an önce hedef kitleye ulaştırılması, gazeteciler için önü alınmaz bir yarışın da adını koymaktır. Çünkü güncellik, ilgi ölçütünün bir etkeni olarak bilinmektedir (Gaillard, 1994: 34). Güncel olaylar, konusunda söylenmesi gereken bir başka noktada kamunun ilgisinin bir noktada yoğunlaşmasına olanak tanınmaktadır. Gerek ulusal, gerek uluslararası güncel olaylar, kitle iletişim araçlarının önemli besin kaynaklarından biridir.

Haber seçiminde bir diğer önemli ölçüt de, olayın anlamıdır. Olayın ilgi doğuracak bir nitelik taşıması gerekir. Olayın haber olabilmesi için hedef kitle açısından sağlıklı bir ilinti aranır. Olayın genellenebilir bir üntisi bulunmalıdır.

Haber, konusunda üçüncü ölçüt de ilgidir. İlgi, kamunun bir haber karşısında göstereceği tepki biçiminde tanımlanmaktadır. Olayın anlamı ve güncelliği ile birlikte doğurduğu sonuçların hedef kitleyi ilgilendiren bir nitelikte olması gerekir. Hangi olayın ilgi doğuracağını belirlemenin koşulu, hedef kitleyi tanımakla olasıdır. Bu nedenle gazetecilerin öncelikle hedef

kitlelerini çok iyi tanımaları gerekir. Türkiye’de kamuyu iyi tanıyan bir gazeteci, Güneydoğu Anadolu’da yaşanan bir olayın, İstanbul’da yaşayan biri için “psikolojik uzaklığı” konusunda zorlanmayacağı ortadadır. Doğrudan ilgilendiren ve dikkat yoğunlaşması sağlayabilecek bir olaydır. Bu üç ölçüt bir olayın haber değeri taşıyıp taşımadığını göstermektedir. Ancak, son yıllarda özellikle Türk basınında haber ölçütlerinin giderek, öznel bir biçimde değerlendirildiği, algılandığı görülmektedir. Soyut ve zihinsel uğraş gerektiren haberler karşısında azalan ilgi, görselleşen bir haber yönelimini ortaya koymaktadır. Bu sıkıntının özellikle yazılı basında yaşandığı da bilinmekte, özellikle yazılı basında görüntüye dönük bir yoğunluk gözlenmektedir. Aynı biçimde olayların değerlendirmesinde haber ölçütlerinden çok hedef kitle açısından hangi oranda izlendiği, okunduğu, dinlendiği ölçüt alınmaktadır.

### III. HABER VE ULUSAL GÜVENLİK

Kitle iletişim araçlarının uygulamada haber ölçütlerine görece özen gösterdiği görülmektedir. Ancak, yine de son yıllarda gözlenen değişimlerle görselleşen bir yapı ağırlığını duyumsatmaya başlamıştır.. Bu durum gerek yazılı basında gerek görsel-ışitsel basında yoğun bir biçimde yaşanmaktadır. Şiddet ve terör, bu bağlamda görselleşen haber yönelimi için önemli bir kaynak durumundadır. Bu yönelim hatta kitle iletişim araçlarının şiddet ve terörü destekleyen birer kaynak olarak gösterilmelerine bile yol açmıştır. Örneğin Gazeteci Okay Gönensin, Körfez Savaşı'na ilişkin yaptığı bir değerlendirmede Amerikan CBS televizyonu sunucularından Dan Rather'in şu sözlerine yer vererek ilginç bir değerlendirme yapmaktadır. " 'Washington'daki Potomaca nehrinden Irak'taki Dicle nehrine kadar her yerde savaş davulları çalınmaktadır.' Savaş davullarının yayılmasına önderlik eden dört TV kuruluşu CNN, NBC, CBS, ABC'den her biri bölgeye yüzer kişiden fazla eleman göndermiştir. Amerikan otoritelerinden gelebi-

lecek sansür girişimleri yüzünden Suudi Arabistan ve Amerika arasında haberleşme amacıyla 700 özel telefon hattı kiralanmıştır. İletişim uyduları zaten bu şirketlerin emrindedir, ve gözden uzak sakin yerlerde portatif uydu antenleri kurulmuştur. Kısacası savaş için her şey hazırdır ve bu kadar yatırım yapan TV şirketlerinin savaşın çıkmasını isteyecekleri de tabiidir" (Turam, 1994: 135). Amerikan Savunma Bakanlığı, bu konuda birtakım önlemleri de gündeme getirmiştir. Yaralı bir askerin resmi ya da görüntüsü ancak hem kendisinin, hem de komutanının ya da doktorunun izni alınarak kaydedilebilirdi. Yine acı çeken insanların ve şok geçirmekte olanların durumlarının görsel-işitsel araçlarla kaydedilmesi, ağır yaralıların ve estetik cerrahiye gereksinimi olanların görüntülerinin alınması yasaktı. Kitle iletişim araçlarının uluslararası alanda bu girişimlerini değerlendiren Gönensin'in belirlemesini, iç güvenlik açısından da düşünmek olasıdır. Böylesi bir değerlendirme kesinlik taşımamakla beraber, deneyimler göstermiştir ki kitle iletişim araçlarının olayların zaman zaman fiili aktörü konumuna düşme tehlikeleri sözkonusudur.

Bu tehlikeyle birlikte özellikle iç güvenlik açısından terörün ya da şiddet eylemlerinin temel amacı da kitle iletişim araçlarında yer alarak 'meşruluk' kazanıp en geniş yığınlara seslerini duyurabilmektir. Bu durum karşısında basının görevi, kamunun yararı doğrultusunda bilgilenmeye dönük, terör örgütlerine yarar sağlamasına ise kapalı hizmet etmektir.

25 Aralık 1993 tarihinde Basın Konseyi'nin düzenlediği panelde, "Basın ve Terör" konusunda önemli sonuçlar elde edilmiştir. Bu toplantının bir benzerinin de daha önce Uluslararası Basın Enstitüsü'nün 1978 yılında Floransa'da düzenlediği bilinmektedir. Bu toplantıda ağırlıklı olarak güvenlik güçleriyle gazeteciler arasında gönüllü ve güven anlayışına dayanan bir işbirliği üzerinde durulmuştur. Bu konuda İngiltere, deneyimini aktaran Oktay Ekşi, "... İngiltere'de yapılan böyle bir denemede, başarıya ulaşabilmesi için polisin elindeki bilgileri basına vermesinin de gerekli

olduğunu ortaya koymuştur. Tabii, basın bu şekilde bilgilendirilmesi, eldeki o bilgilerden ne kadarının yaygınlaşması gerektiği konusunda karşılıklı mutabakatı da gerektirmektedir." diyerek, İngiltere'de güvenlik güçleri ile gazeteciler arasında yapılan işbirliğinin karşılıklı anlayışla uygulandığını belirtmektedir (Basın Konseyi Yayını, 1994: 4). Bu örneği veren Ekşi, terörün tanımını şöyle yapmaktadır: "Şiddet kullanarak veya şiddet kullanmakla tehdit ederek bir güvensizlik (tehlike) havası yaratmak suretiyle teröristlerin gücünü ve mücadelelerinin haklılığına ilişkin iddialarını insanların abartmasına yol açan eylemler". Buna karşın Ali Sirmen, Fransız Polonoji Enstitüsü'nün uzun araştırmalar sonucunda vardığı ortak tanımlamayı anmıştır. Buna göre "cebir ve şiddet kullanarak insanları yıldırarak amacına ulaşmayı hedefleyen her türlü hareket terördür" (Basın Konseyi Yayını, 1994: 10). Bu tanımlamaların dışında sosyolog David Riches, şiddeti, "stratejik ve bilinçli bir biçimde kullanılan bir kaynak" şeklinde tanımlamaktadır. Diğer bir tanımlamada sosyolog Robert Slater ve Michael Stohl'den gelmiştir. Buna göre "Terörizm amaçlıdır. Terörizmi ağırlıklı olarak irrasyonel davranış olarak kabul eden daha geleneksel görüşten vazgeçen bir konsensus ortaya çıkıyor görünümde... eylemlere bazı anlamlarda rehberlik eden bir inançlar dizisi ya da haklılaştırma sistemi vardır. Böylece, terörizme dair tanımımızda, terörizmin izleyiciyi dolaysız ya da dolaylı etkileme niyetindeki amaçlı bir eylem olduğunu varsayıyoruz" denilmektedir (Schesinger, 1994: 24).

Yapılan tanımlamalardan görüldüğü gibi terör, bilinçli ve amaca dönük bir eylemdir. İngiltere'de IRA, Almanya'da Baader-Meinhoff, İtalya'da Kızıl Tugaylar, İspanya'da ETA bu gerçeğin altını çizen örneklerdir. Terör örgütü eylemlerin duyurmak durumundadır. Eylemlerini duyurarak etkinliğini artırma ve amacına ulaşma düşüncesi karşısında basın, zor bir sorumlulukla karşı karşıyadır. Neyin haber, neyin propaganda olduğu konusunda duyarlı bir çizgi çizmek durumundadır. Ancak, kabul edilmelidir ki bu oldukça güç bir sorumluluktur. Bu konuda bir çalışma yürüten Japonya

Yayımcılar ve Editörler Derneği'nin kurduğu bir komite bu konuda şu ilkeleri benimsemiştir:

- Bir kimsenin yaşamsal tehlikeyle karşı karşıya kalması durumunda, polisin basınla işbirliği amacıyla yapacağı çağrıya basın olumlu yanıt vermelidir.
- Polisin çağrısı alındığı zaman, elde o konuyla ilgili haber varsa onun yayımı durdurulmalı ve hemen basın kulübü tarafından düzenlenen toplantıda söz konusu çağrının yerinde olup olmadığı yani maksadına uygun olup olmadığı tartışılmalıdır.
- Bir tek yayın kuruluşu itiraz ettiği takdirde anlaşmaya varılmamış sayılmalıdır ve herkes serbest bırakılmalıdır.
- İşbirliğinin devamı süresince polis söz konusu olayla ilgili tüm gelişmeleri saklamaksızın basına bildirmelidir.
- Olayda korunmak istenen kişi kurtulunca veya öldüğü anlaşılınca işbirliği sona ermiş sayılmalıdır.
- Olayın çözüme ulaşması uzayınca iki taraf tekrar bir araya gelip, işbirliğini sürdürmekte yarar olup olmadığını görüşmeli ve varılan kararı uygulamalıdır.

1989 yılında Kuzey Atlantik Asemblası'nın terörizm konulu alt komitesinin sunduğu raporda: "Basın özgürlüğü ve serbest girişim kaygularından ayrı olarak, kısıtlamaların yerine getirilmesi zor olacak ve bunların yabancı medyaları ille de etkilemesi gerekmeyecektir. Dahası, sansürcülük, teröristlerin medyalarda kendilerine yer verilmesi taleplerine uyulmadığı bir kriz durumunda rehinelere öldürülmesi ya da başka türden şiddet olaylarına yol açabilecek hiç de verimli olmayan sonuçlar doğurabilir. Ayrıca, gazetecilerin genellikle hükümetten daha iyi bir enformasyon kaynağı oldukları ve olaylar süresince teröristlerle daha serbest ilişki kurma fırsatı

bulabilecekleri de akılda tutulmalı... Daha geniş olarak, medyaların terörizme yer vermemeleri sağlandığında, terörizmin yok olacağına inanmak büyük bir hata olur” (Schesinger, 1994: 26) Terörizmin gerçek hedefine ilişkin belirgin saptamaları içeren bu açıklama özenle değerlendirilmesi gereken bir sonuç ortaya çıkarıyor. Söz konusu raporda hükümetlerin kitle iletişim araçlarına sınırlama getirmek yerine, karşılıklı işbirliği öngörülmektedir. Bu işbirliğinin temel gerekçesi de, sınırlayıcı yaklaşımların şiddetin ve terörizmin daha boyutlanması yolunda güdüleyici bir etken olacağı üzerinde durulmaktadır. Bu sonuç Türkiye açısından da irdelenmeye değerdir. Olağanüstü Halin uygulandığı bölgelere ilişkin kimi yasal sınırlamaların ve dayatmaların da bu bağlamda değerlendirilmesinde yarar vardır. Özellikle hükümet ve kitle iletişim araçları arasında öngörülen işbirliği üzerinde durulması gereken bir başka önemli sonuçtur.

#### **IV. 11 EYLÜL, EL KAİDE VE TERÖRİZM**

Terör uluslararası bir dayanışmanın önünü açmıştır. Bu dayanışma öylesine ilginç boyutlardadır ki, düne kadar kutuplarda yer alanlar, terör söz konusu olduğunda geçmişin çatışmasını tümüyle görmezden gelme başarısını göstermişlerdir. Bunun en belirgin örneklerinden birini Rusya Devlet Başkanı Vilademir Putin, 11 Eylül sonrası ABD’ye verdiği destekle dikkatleri üzerinde toplamıştır.

Teröre karşı savaşım konusunda duyarlılık gösteren çevreler ilginç değerlendirmeler yapmışlardır. Bu değerlendirmeler arasında Clinton döneminin Ulusal Güvenlik Konseyi Başkanı Daniel Banjami tarafından yapılmıştır. Banjami “Terörizimle mücadelenin iki aşaması var; Birincisi taktik aşaması, bu aşamada askeri operasyonlar ve her gün alınan istihbarat önemli. İkinci aşama ise ideolojik aşama yani ruhlara ve yüreklere hitap eden aşama. Fakat bu ikinci aşamanın 11 Eylül saldırılarından sonra biraz



kötü örgütlendiği izlenimi var.” Demıştır (Le Monde, 11/09/2002). Terörle mücadelenin ideolojik boyutu içerisinde hiç kuşkusuz medya da bir araç olarak düşünülmesi gereken bir unsurdur. 11 Eylül saldırıları ardından ABD’nin girişimleri bu çerçevede önemli bir kamuoyu desteği sağlamakla ciddi bir prestij kaybına yol açmıştır. Nitekim ABD-Fransız ortaklığındaki Sofres Vakfı’nın yaptığı araştırma sonuçlarına göre Fransız halkının yüzde 39’u ABD’ye karşı sempatilerinin azaldığını belirtmiştir. Bu sonuç 1998 yılı verilerine göre yüzde 17, 2000 yılı verilerine göre yüzde 7 oranında gerileme göstermiştir (Le Monde, 11/09/2002). ABD’nin imajı üzerinde oluşan gölgelere karşın, El Kaide’nin lideri olarak tanımlanan Usame Bin Ladin için özellikle Müslüman ülkelerde popülaritesinin yükseldiği biçiminde yorumlar yapılmaktadır. Bu değişimin bir diğer önemli yansıması da toplumsal yapıda yarattığı psikolojik tahribattır. 11 Eylül’ü izleyen ilk üç ay içerisinde “SOS” hatlarına yapılan başvurularda şikayetler arasında, uyku bozuklukları, evden dışarı çıkma korkusu sıkça rastlanan şikayetlerdir. ABD’de New England Journal of Medicine’de yayınlanan ve 560 denek üzerinde yapılan araştırma ilginç sonuçlarla dikkatleri üzerinde toplamıştır. Bu araştırma sonuçlarına göre yetişkin Amerikalıların yüzde 44’ü stres belirtisi göstermiş, yüzde 90 farklı belirtiler ortaya koymuştur. Çocuklarda ise yüzde 35 oranında stres, yüzde 47 oranında da kendilerinin ve yakınlarının güvenliğinden endişe tesbit edilmiştir (Le Monde, 11/09/2002).

Bu yansımalar daha çok ağırlıklı olarak ABD’de kendini göstermiştir. Bu anlamda Avrupa’da bu türden yansımalara pek fazla rastlanmamıştır.

## V. SONUÇ

Örnekler göstermektedir ki, güvenlik açısından basın ve güvenlik güçleri arasında sıkı bir işbirliği olmalıdır. Kuşkusuz bu işbirliğinin temel hareket noktası da ulusal çıkar ve yararlar olmalıdır. Güvenlik güçleri ve

basın kuruluşları arasında yürütülecek toplantılarda güvenliği tehdit eden olaylar karşısında nasıl bir tutum alınacağı kararlaştırılmalıdır. Güvenliğe karşı gelişen olayların genel bir değerlendirmesi yapılarak, neyin terör örgütünün amacına katkıda bulunacağına karar verilmelidir. Anayasa bu konuda bağlayıcı kimi hükümleri koymuştur. Anayasa'nın ve ilgili yasaların bu yaklaşımını demokrasi karşıtı değerlendirmek, toplumsal yararla bağdaşan bir yaklaşım değildir. Yasalar, toplumsal düzeni, güvenliği sağlamakla yükümlüdür. İç güvenlik açısından bu yönde alınacak önlemlerin de basın özgürlüğünün karşısında gibi gösterilmesi, gerçekçi bir yaklaşım değildir. Demokrasi birlikte yaşamaktır. Birlikte yaşamamanın koşullarını ortadan yok eden tehlikelere karşı önlem alınmasının demokrasi karşıtı biçiminde nitelendirilmesi büyük bir hatadır. Türkiye'de özellikle basının bu anlamda kendini bir öz eleştiri mantığı içerisinde değerlendirmesi gerekir. Nitekim basının bu konuda duyarlı olduğu da bilinmektedir. Burada önemli olan haber adına kimi hatalara düşmemektir. Çetin Emeç'in öldürülmesi karşısında "Teröre Lanet Demokrasiye Saygı" adıyla yapılan ortak bir basın açıklamasında: "Temsilciler, bu tür saldırıların Türk basınının ülke çıkarlarını korumada üstlendiği kutsal görevi engelleyemeyeceğini belirtmekte..." denilmektedir. Bu gerçeklik aynen 2003 yılında yaşanmıştır. Bu anlayışın sürmesi ülke yararı açısından kaçınılmazdır. Terörün karşısında yer alan Türk Basını, güvenlik güçleriyle ortak çalışmaya yanıt vermeli ve bu çalışmalara süreklilik kazandırılmalıdır.

## KAYNAKÇA

Basın ve Terör, (1994), Basın Konseyi Yayını, İstanbul.

Gaillard, Philippe, (1994), Gazetecilik, İletişim Yayınları, Çev: Mehmet Selami Şakiroğlu, İstanbul.

Le Monde Gazetesi: 11/09/2002, s. 16; /13/09/2002, s. 2-3; 15-16/09/2002, s. 2-3; 11/09/2003, s. 2-4.

Schesinger, Philip, (1994), Medya Devlet ve Ulus, , Çev: Mehmet Küçük, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.

Turam, Emir, (1994), Medyanın Siyasi Hayata Etkileri, İrfan Yayıncılık, İstanbul.

# TERÖRÜN GÖRÜNTÜLERİ, GÖRÜNTÜLERİN TERÖRÜ...

**M**edya terör ilişkisi ya da ikilemi uzun süredir iletişim, siyaset ve diğer sosyal bilimcilerin tartışma gündeminde olan konular arasındadır. 11 Eylül 2001, 15 ve 20 Kasım 2003 ve 11 Mart 2004 tarihlerinde Amerika, Türkiye ve İspanya'da meydana gelen terör saldırıları sonrasında medya-terör ilişkisi yeniden güncelleşerek gerek akademik, gerek popüler ilginin merkezine oturmuştur.

Tartışma, öncelikle terörizmin küreselleşmesinde medyanın nasıl bir rol oynadığı, medyanın teröristler tarafından araçsallaştırılıp araçsallaştırılmadığı, medya ve özellikle televizyonlarda temsil edilen ve onun aracılığıyla tüm dünyaya aktarılan terör görüntülerinin nasıl görüntü terörüne dönüştüğü soruları ve konuları üzerinde odaklanmaktadır.

Alanlarında seçkin uzmanların makalelerinin derlendiği bu kitapta, medya-terör ilişkisi, terörün küresel bir olguya dönüşmesindeki rolü ele alınmakta, 11 Eylül ile 15 ve 20 Kasım terör saldırıları ve bunların Ortadoğu'nun yanısıra Türkiye üzerindeki etkileri ve sonuçları tartışılmaktadır.

ISBN 975-8867-16-4



9 789758 867165

**ÇİZGİ**  
YAYINLARI

